

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՑԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Հաստատված է ամբիոնի նիստում

Էկոնոմիկայի, իրավունքի և կառավարման
ամբիոնի անվանումը

Ամբիոնի վարիչ՝ Վ.Վ.Հարությունյան

/Ս.Ա.Հ/

Արձանագրություն № 1

«28» օգոստոսի 2023թ.

ԷԻԿ/բ-024 Տնտեսական գործունեության վերլուծություն ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ

Դասիչ, դասընթացի անվանում

ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԵԹՈՂԱԿԱՆ ՓԱԹԵԹ

Մասնագիտություն՝	041301.00.6, Կառավարում /դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/
Կրթական ծրագիր՝	041301.016, Կառավարում(ըստ ոլորտի) /դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/
Որակավորման աստիճան՝	Կառավարման բակալավր /բակալավր, մագիստրատուրա/
Ամբիոն՝	Էկոնոմիկայի, իրավունքի և կառավարման /ամբիոնի լրիվ անվանումը/
Ուսուցման ձևը՝	առկա /առկա, հեռակա/
Կուրս/կիսամյակ	առկա երրորդ կուրս, առաջին կիսամյակ հեռակա _____
Դասախոս(ներ)՝	Խաչատրյան Գևորգ /անուն, ազգանուն/ Էլ. հասցե/ներ gekhatryan@yandex.ru

Վանաձոր- 2023թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1.	Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում	3
2.	Դասընթացի նպատակը և խնդիրները	3
3.	Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները	4
4.	Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները	..
5.	Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների	..
6.	Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը	..
7.	Ուսումնական աշխատանքները տեսակները	..
8.	Դասավանդման մեթոդներ	..
9.	Ուսումնառության մեթոդները	..
10.	Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը	..
11.	Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ	..
12.	Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ	..
	12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ	..
	12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ	..
	12.3. Լաբորատոր աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ	..
	12.4. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ	..
13.	Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում	..
14.	Գնահատում	..
	14.1. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում	..
	14.2. Հարցաշար	..
	14.3. Գնահատման չափանիշներ	..
15.	Դասընթացի համառոտ նկարագրիչ	..

ԲԱՑԱՏՐԱԳԻՐ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում¹.

«Տնտեսական գործունեության վերլուծություն» դասընթացը կարևորվում է «Կառավարում» մասնագիտություն բնագավառում մասնագետների պատրաստման գործընթացում, ներառված է 041301.016 կրթական ծրագրի ուսումնական պլանի «Հատուկ մասնագիտական» կրթամասում:

2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները.

2.1. Դասընթացի նպատակն է.

- Տնտեսական գործունեության վերլուծության զարգացման օրինաչափությունների վերաբերյալ գիտելիքների փոխանցում ուսանողներին:
- Հարկաբյուջետային քաղաքականության չափանիշների հետազոտության շրջանակներում հմտությունների և կարողությունների ձևավորում ուսանողների մոտ:
- ՀՀ պետական բյուջեի ֆինանսական ցուցանիշների համեմատության և վերլուծելու ունակությունների ձեռքբերում ուսանողների կողմից:
- Ֆինանսական համակարգի օղակների և ֆինանսական վերահսկողության ձևերի վերլուծելու կարողությունների ձևավորում տարբեր իրավիճակներում:

2.2. Դասընթացի խնդիրներն են.

- Ամրապնդել ուսանողների կողմից ձեռքբերված տեսական գիտելիքները գործնական իրավիճակային խնդիրներով:
- Սովորեցնել ուսանողներին կատարել պետական բյուջեի եկամտային և ծախսային մասերի ցուցանիշների հետազոտություններ և պետբյուջեի ֆինանսական վիճակի վերաբերյալ կատարել եզրահանգումներ ըստ արդյունքների:
- Սովորեցնել ուսանողներին վերլուծել ֆինանսների գործառնությունների առանձնահատկությունները ֆինանսավարկային համակարգի համատեքստում:

3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները/դասընթացները/.

«Տնտեսական գործունեության վերլուծություն» դասընթացին մասնակցելու կարևոր նախապայման է ուսանողների գիտելիքների, հմտությունների առկայությունը

4. Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունք(ներ)ը² և /կամ կոմպետենցիաները.

«Տնտեսական գործունեության վերլուծություն» դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողի ակնկալվող վերջնարդյունքներն են.

4.1. Գիտելիք

¹ Ներկայացվում է դասընթացի կարևորությունը տվյալ կրթական ծրագրի խնդիրների լուծման հարցում և տեղը ուսումնական պլանում ըստ կրթաբյուջեների

² <http://www.vsu.am/karg/ararkayakan-nkaragir-17.pdf>

Լրացվում է «Առարկայի նկարագրի մշակման ռազմավարության» կոմպետենցիաների ցանկին համապատասխան:

4.1.1. Գիտելիք և իմացություն

- Ցուցաբերում է տնտեսության գործունեության վերլուծության հիմունքների իմացություն:
- Դրսևորում է վերահսկողության տեսական մեթոդաբանական հիմքերի և կազմակերպական գործընթացների արդյունավետության գնահատման հիմնական գործիքակազմի վերաբերյալ գիտելիք և իմացություն:

4.2. Հմտություններ

4.2.1. Գիտելիքի և իմացության կիրառում

- Կարող է իրականացնել ֆինանսական վերլուծություններ կառավարչական խնդիրների լուծման նպատակով, արդյունավետորեն պլանավորել, կազմակերպել և վերահսկել կազմակերպության ֆինանսական գործունեությունը:
- Կարող է գնահատել և կառավարել կազմակերպության գործունեությանն առնչվող ռիսկերը և կատարել համապատասխան կանխատեսումային հաշվարկներ:

4.2.2. Հաղորդակցման, ՏՀՏ և տվյալների հետ աշխատելու կարողություններ

- Կարող է կատարել տեղեկատվության հավաքման, պահպանման և մշակման աշխատանքներ, ինչպես նաև մասնագիտական խնդիրների լուծման նպատակով օգտվել ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաներից:
- Կարող է պատրաստել զեկուցումներ և ներկայացնել հետազոտությունների արդյունքներ:

4.2.3. Ընդհանրական, իմացական կարողություններ, (ներառյալ դատողություններ անելը)

- Ունակ է լուծելու մասնագիտական խնդիրները վերլուծության և համադրության հիման վրա:
- Ունակ է մասնագիտական վերլուծություններ իրականացնելիս կիրառել որակական և քանակական մեթոդներ:

4.3. Կարողություններ

4.3.1. Ինքնուրույնություն և պատասխանատվություն (ներառյալ սովորելու կարողությունները)

- Կարող է բացահայտել, հաղթահարել և լուծումներ տալ անծանոթ պայմաններում առաջացած խնդիրներին:
- Ունակ է ինքնուրույն որոշումներ ընդունելու:

Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում սանողը ձեռք կբերի հետևյալ կոմպետենցիաները.

Ա) Ընդհանրական կոմպետենցիաներ

Գործիքային կոմպետենցիաներ (ԳԿ)՝

- ԳԿ1** վերլուծելու և սինթեզելու ունակություն,
- ԳԿ4** մասնագիտական ոլորտի գիտելիքների հիմունքներ,
- ԳԿ9** խնդիրների լուծում,
- ԳԿ10** որոշումների ընդունում:

Համակարգային կոմպետենցիաներ (ՀԳԿ)՝

- ՀԳԿ1** գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն,
- ՀԳԿ2** հետազոտություններ կատարելու ունակություններ,
- ՀԳԿ3** սովորելու ունակություն,
- ՀԳԿ8** ինքնուրույն աշխատելու ունակություն,

Բ) Առարկայական (մասնագիտական) կոմպետենցիաներ (ԱԿ)

- ԱԿ2** հստակ հաղորդել ստացված հենքային գիտելիքները,

- ԱԿ4 ցուցաբերել առարկայի ընդհանուր կառուցվածքի և առանձին մասերի միջև կապերի իմացություն,
  - ԱԿ6 կիրառել տվյալ առարկայի բնորոշ մեթոդները,
  - ԱԿ11 տիրապետել ինքնուրույն հետազոտության մեթոդներին և կարողանալ մեկնաբանել հետազոտության արդյունքները,
  - ԱԿ14 տիրապետել տվյալ մասնագիտական մակարդակում պահանջվող կոմպետենցիաներին:

5. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները /դասընթացները/.

«Տնտեսական գործունեության վերլուծություն» դասընթացին մասնակցելու կարևոր նախապայման է ուսանողների ֆինանսական գիտելիքների, գործնական հմտությունների առկայությունը

6. Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունք(ներ)ը³ և /կամ կոմպետենցիաները.

«Տնտեսական գործունեության վերլուծություն» դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողի ակնկալվող վերջնարդյունքներն են.

1. իմանա ֆինանսների տեսական հիմունքները,
2. իմանա ֆինանսական համակարգի ուսումնասիրման մեթոդական հիմքները
3. կարողանա ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում,
4. տիրապետի ֆինանսական վերահսկողության հետազոտության մեթոդներին,
5. կարողանա կիրառել վարկավորման չափանիշները,
6. կարողանա ֆինանսավարկային համակարգի շրջանակներում կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ:

Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը ձեռք կբերի հետևյալ կոմպետենցիաները.

Ա) Ընդհանրական կոմպետենցիաներ

Գործիքային կոմպետենցիաներ (ԳԿ)՝

- ԳԿ1 վերլուծելու և սինթեզելու ունակություն,
- ԳԿ4 մասնագիտական ոլորտի գիտելիքների հիմունքներ,
- ԳԿ9 խնդիրների լուծում,
- ԳԿ10 որոշումների ընդունում:

Համակարգային կոմպետենցիաներ (ՀԳԿ)՝

- ՀԳԿ1 գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն,
- ՀԳԿ2 հետազոտություններ կատարելու ունակություններ,
- ՀԳԿ3 սովորելու ունակություն,
- ՀԳԿ8 ինքնուրույն աշխատելու ունակություն,

Բ) Առարկայական (մասնագիտական) կոմպետենցիաներ (ԱԿ)

- ԱԿ2 հստակ հաղորդել ստացված հենքային գիտելիքները,
- ԱԿ4 ցուցաբերել առարկայի ընդհանուր կառուցվածքի և առանձին մասերի միջև կապերի իմացություն,
- ԱԿ6 կիրառել տվյալ առարկային բնորոշ մեթոդները,

³ <http://www.vsu.am/karg/ararkayakan-nkaragir-17.pdf>

ԱԿ11 տիրապետեն ինքնուրույն հետազոտության մեթոդներին և կարողանան մեկնաբանել հետազոտության արդյունքները,

ԱԿ14 տիրապետեն տվյալ մասնագիտական մակարդակում պահանջվող կոմպետենցիաներին:

7. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների⁴.

«Տնտեսական գործունեության վերլուծություն» դասընթացից ձեռք բերված գիտելիքներն և հմտությունները շրջանավարտը կարող է կիրառել ֆինանսավարկային մասնագիտական գործունեության ընթացքում, հետազոտական լաբորատորիաներում աշխատելու, նաև ասպիրանտուրայում կրթությունը շարունակելու և տնտեսագիտություն բնագավառում գիտական հետազոտություններ կատարելու նպատակով:

8. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը

Չափանիշ	Առկա ուսուցման համակարգ	Հեռակա ուսուցման համակարգ
Դասընթացի ընդհանուր աշխատատարությունը (կրեդիտ /ընդհանուր ժամաքանակ)	3 կրեդիտ/90 ժամ	

Աշխատանքի տեսակը	Ժամաքանակ	Ժամաքանակ
Դասախոսություն	24	
Գործնական աշխատանք	24	
Սեմինար պարապմունք		
Լաբորատոր աշխատանք	8	
Ինքնուրույն աշխատանք	34	
Ընդամենը	90	
Ստուգման ձևը (ստուգարք/ ընթացիկ քննություն/ հանրագումարային քննություն)	ստուգարք	

9. Ուսումնական աշխատանքների տեսակները⁵ .

- **Դասախոսությունը** դասախոսի կողմից դասընթացի ծրագրի շրջանակներում գիտական-տեղեկատվական թեմայի վերաբերյալ տրամաբանորեն կառուցված, հետևողական ու պարզ խոսքի շարադրանքն է, որի նպատակն է ուսանողին տալ համապարփակ գիտելիքներ: Դասախոսը վերլուծում, մեկնաբանում է թեմայի առավել

⁴ Նշվում է, թե տվյալ դասընթացի յուրացման, ամփոփման արդյունքում ձեռքբերված գիտելիքները, հմտությունները և կարողությունները աշխատաշուկայի որ բնագավառներում և ոլորտներում կարող է շրջանավարտը կիրառել

⁵ Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

կարևոր, դժվար ընկալելի, հանգուցային հարցերը: Դասախոսությունը ուսանողի առջև ուրվագծվող գիտական մի ճանապարհ է, որը նա կարող է միայն անցնել գիտական գրականության ընթերցանության, ուսումնական բնույթի այլ պարապմունքների և ինքնուրույն կատարած աշխատանքների շնորհիվ: Դասախոսը պետք է խթանի ուսանողի ակտիվ իմացաբանական գործունեությունը, նպաստի նրանց ստեղծագործական մտածողության ձևավորմանը: Ուսանողը նույնպես պետք է լինի դասախոսության ակտիվ մասնակից: Ուսանողը դասախոսությանը ներկայանալուց առաջ պետք է ծանոթացած լինի տվյալ դասին ներկայացվող թեմային, որպեսզի կարողանա մասնակցել ուսումնական գործընթացին:

- **Գործնական աշխատանքների** ժամանակ ուսանողը կատարում է լսարանային աշխատանք՝ դասախոսի անմիջական ղեկավարման ներքո: Գործնական պարապմունքները անցկացվում են գործնական խնդիրների լուծման, առաջադրանքների իրականացման, թեստերի, իրավիճակային վերլուծությունների, գործարար խաղերի, խմբային աշխատանքների, տնային առաջադրանքների, ուղեղային գրոհների, ինտերակտիվ ուսուցման միջոցով՝ տեսական գիտելիքները կիրառելու, գործնական ունակությունների և հմտությունների ձեռքբերման և ամրապնդման նպատակով: Դասախոսն առաջադրում է գործնական պարապմունքների թեման, նպատակը, խնդիրները, այն հարցերը, որոնք պետք է լուծել գործնական պարապմունքի ընթացքում, գործնական պարապմունքի անցկացման մեթոդները և պատասխանում է ուսանողների տված հարցերին:

- **Մեմինար պարապմունքները** խմբային պարապմունքների հիմնական տեսակներից է, որի ընթացքում ուսանողը սովորում է բանավոր շարադրել նյութը, պաշտպանել իր տեսակետները և եզրահանգումները: Մեմինարի ընթացքում ուսանողները քննարկում, պատասխանում են թեման, զեկույցները և ռեֆերատները, որոնք հանձնարարել է դասախոսը:

Մեմինարին պատրաստվելու համար անհրաժեշտ է ուսումնասիրել հիմնական և լրացուցիչ գրականություն տվյալ թեմայով: Գրականության ուսումնասիրությունից և համառոտագրումից հետո պետք է կազմել պլան՝ բանավոր պատասխանի համար, ապա մտածել ելույթի բովանդակության հարցադրումների և պատասխանների մասին:

- **Լաբորատոր աշխատանքները** նպաստում են տեսական նյութի առավել լավ յուրացմանը և ամրապնդմանը: Լաբորատոր աշխատանքները նպատակ ունեն ամրապնդելու ուսումնասիրվող թեմաների տեսական դրույթները, ուսանողներին ուսուցանելու փորձարարական հետազոտությունների մեթոդները, հաղորդելու ինքնուրույն վերլուծության, տվյալների ամփոփման, լաբորատոր սարքավորումների, համակարգիչների, սարքերի, էլեկտրոնային ծրագրերի հետ աշխատելու փորձ և հմտություններ: Լաբորատոր աշխատանքն անցկացման համար ուսանողը պարտավոր է ուսումնասիրել թեմային վերաբերող տեսական նյութը (դասախոսություն, համապատասխան գրականություն) և փորձի, հետազոտության մեթոդալոգիան:

Դասախոսի հսկողությամբ ուսանողը իրականացնում է փորձը, հետազոտությունը, գրանցում է արդյունքները և կատարում (գրանցում) համապատասխան եզրակացություն

- **Ինքնուրույն աշխատանքը** ուսանողների ուսումնական, գիտահետազոտական աշխատանքն է, որն իրականացվում է դասախոսի առաջադրանքով և մեթոդական ղեկավարությամբ, բայց առանց նրա անմիջական ղեկավարության:

Ինքնուրույն աշխատանքի տեսակներն են՝⁶

- **Ռեֆերատ** – ուսանողների ինքնուրույն գրավոր, որտեղ ուսանողը շարադրում է որևէ հարցի կամ թեմայի էությունը՝ հենվելով գրական աղբյուրների վրա (դասագրքեր, ձեռնարկներ և այլն):
- **Գործարար խաղեր** – պայմանական իրավիճակներում սոցիալ-տնտեսական համակարգերի և մարդկանց մասնագիտական գործունեության կառավարման գործընթացների նմանակեղծային մոդելավորում՝ առաջացող հիմնախնդիրների ուսումնասիրման և լուծման նպատակով:
- **Էսսե** – արձակ ստեղծագործություն՝ քննադատության և լրագրության ժանրի որևէ խնդրի ազատ վերլուծություն:
- **Կլոր սեղան** – ինքնուրույն աշխատանքի ձևին բնորոշ է թեմատիկ բանավեճի համադրումը խմբային աշխատանքի հետ:
- **Կոնկրետ իրավիճակների վերլուծություն** – ուսանողների ակտիվ գործունեության կազմակերպման ամենարդյունավետ և տարածված ձևերից մեկն է, որը զարգացնում է մասնագիտական և կեցությանը վերաբերող տարբեր հարցերի վերլուծության կարողությունը:
- **Նախագծերի մեթոդ** – ուսումնաձանաչողական, ստեղծագործական կամ խաղային համատեղ գործունեության տեսակ է, սովորող-գործընկերների միջև, որոնք ունեն ընդհանուր նպատակ և համաձայնեցված միջոցներ՝ ուղղված որևէ խնդրի լուծման կամ որոշակի արդյունքի ձևակերպման:
- **Հարցի նախապատրաստման մոդել** – կամավորության սկզբունքով ընտրված ուսանողին իր նախընտրած հակիրճ ձևով նախապատրաստում է տվյալ առարկայից քննության կամ ստուգարքի հարցերի իր պատասխանների փաթեթը: Քննությունից (ստուգարքից) 1 շաբաթ առաջ նա հանձնում է փաթեթը դասախոսին, որը ստուգում է այդ նյութերը և որոշում դրանց համապատասխանությունը տվյալ առարկայի բովանդակությանը:
- **Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում** – նոր տեղեկատվական տեխնոլոգիաները կարող են օգտագործվել հետևյալ նպատակներով՝ համացանցում անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնման համար, երկխոսություն համացանցում, թեմատիկ ցանցային էջերի օգտագործում:
- **Աշխատանքային տեսք** – նախատեսված է ուսանողների ինքնուրույն աշխատանքների համար և թույլ է տալիս գնահատել ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանն ուսանողների կողմից:
- **Զեկույց** – որևէ գիտական կամ հետազոտական թեմայի շուրջ կատարած եզրակացությունների, ստացած արդյունքների ներկայացում ուսանողի կողմից:
- **Հարցազրույց** – վերահսկողության միջոց, որը կազմակերպվում է որպես հատուկ զրույց դասավանդողի և ուսանողների միջև՝ կապված այնպիսի թեմայի հետ ինչպիսին կարգապահությունն է, և նախատեսված է հստակեցնել ուսանողների գիտելիքների շրջանակը կոնկրետ թեմայի, հարցի վերաբերյալ:

10. **Դասավանդման մեթոդներն են՝⁷** հիմնահարցային դասախոսություն, դասախոսություն-երկխոսություն, դասախոսություն-քննարկում, *թեմատիկ սեմինար*, սեմինար-բանավեճ, գործնական աշխատանք՝ անհատական աշխատանք, գործնական աշխատանք՝ խմբային աշխատանք, ուսուցում գործողությամբ (action learning), իրավիճակային խնդիրների վերլուծություն, գործարար խաղեր.

⁶ Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

⁷ Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

11. **Ուսումնառության մեթոդներն են**⁸՝ մտքերի քարտեզագրում, թիմային քննարկում, իրադրությունների վերլուծություն, ալգորիթմների և հրահանգների կազմում, աղյուսակների և դասակարգման համեմատման և համակարգման սխեմաների կազմում, փորձի/հետազոտության արդյունքների վերաբերյալ եզրակացության ներկայացում.

---

⁸ Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

12. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը՝ ըստ բաժինների և թեմաների⁹.

h/h	Թեմա (բաժին)	Ուսումնական աշխատանքի ժամաքանակն ըստ տեսակների				
		դասավորություն	սեմինար պարտախոս	գործնական աշխատանք	լաբորատոր աշխատանք	Ինքնուրույն աշխատանք
1.	ԹԵՄԱ 1 ՏԳՎ ընդհանուր բնութագիրը* ՏԳՎ ծագումը և զարգացումը: ՏԳՎ՝ որպես կազմակերպությունների կառավարման գործառույթ: ՏԳՎ առարկան և խնդիրները: ՏԳՎ կազմակերպումը, տեսակները, տեղեկատվական ապահովվածությունը:	2		2	2	
2.	ԹԵՄԱ 2 Ոչ ընթացիկ նյութական ակտիվների վերլուծություն* Հիմնական միձոցների վերլուծության նշանակությունը, խնդիրները և տեղեկատվական աղբյուրները: Հիմնական մձոցներով ապահովվածության վերլուծությունը: Հիմնական մձոցների օգտագործման արդյունավետության վերլուծությունը					
3.	ԹԵՄԱ 3 Ոչ նյութական ակտիվների վերլուծություն Ոչ նյութական ակտիվների վերլուծության նշանակությունը, խնդիրները և տեղեկատվական աղբյուրները: Ոչ նյութական ակտիվների կազմի ու կառուցվածքի վերլուծությունը: Ոչ նյութական ակտիվների օգտագործման արդյունավետության վերլուծությունը:	2		2		
4.	ԹԵՄԱ 4 Ֆինանսական ակտիվների վերլուծություն Ֆինանսական ակտիվների վերլուծության նշանակությունը, խնդիրները և տեղեկատվական աղբյուրները: Ֆինանսական ակտիվների կազմի ու կառուցվածքի վերլուծությունը: Ֆինանսական ակտիվների օգտագործման արդյունավետության վերլուծությունը:	2		2	2	
5.	ԹԵՄԱ 5 Նյութական պաշարների վերլուծություն Նյութական պաշարների վերլուծության նշանակությունը, խնդիրները և տեղեկատվական աղբյուրները: Նյութական պաշարներով ապահովվածության	2		2		

⁹ Նման է օրացուցային պլանին

	վերլուծությունը: Նյութական պաշարների օգտագործման արդյունավետության վերլուծությունը:					
6.	ԹԵՄԱ 6 Ապրանքային պաշարների վերլուծություն Ապրանքային պաշարների վերլուծության նշանակությունը, խնդիրները և տեղեկատվական աղբյուրները: Մարքեթինգային գործունեության վերլուծությունը: Արտադրանքի տեսականու և կառուցվածքի վերլուծությունը: Արտադրանքի որակի վերլուծությունը: Արտադրության համաչափության վերլուծությունը: Արտադրանքի արտադրության ծավալի վրա ազդող գործոնների վերլուծությունը:	2		2		
7.	ԹԵՄԱ 7 Դեբիտորական պարտքերի վերլուծություն Դեբիտորական պարտքերի վերլուծության նշանակությունը, խնդիրները և տեղեկատվական աղբյուրները: Դեբիտորական պարտքերի կազմի ու կառուցվածքի վերլուծությունը: Դեբիտորական պարտքերի ինտենսիվության վերլուծությունը:	2		2	2	
8.	ԹԵՄԱ 8. Դրամական միջոցների վերլուծություն Դրամական միջոցների վերլուծության նշանակությունը, խնդիրները և տեղեկատվական աղբյուրները: Դրամական միջոցների հոսքերի կազմի ու կառուցվածքի վերլուծությունը: Դրամական միջոցների օգտագործման արդյունավետության վերլուծությունը:	2		2		
9.	ԹԵՄԱ 9. Եկամուտների և ծախսերի վերլուծություն* Եկամուտների և ծախսերի վերլուծության նշանակությունը, խնդիրները և տեղեկատվական աղբյուրները: Եկամուտների և ծախսերի կազմի ու կառուցվածքի վերլուծությունը: Գործառնական եկամուտների վերլուծությունը: Գործառնական ծախսերի վերլուծությունը: Այլ եկամուտների և ծախսերի վերլուծությունը:	2		2		
10.	ԹԵՄԱ 10. Կանոնադրական կապերի վերլուծություն Կանոնադրական կապիտալի վերլուծության նշանակությունը, խնդիրները և տեղեկատվական աղբյուրները: Կանոնադրական կապիտալի կազմի ու կառուցվածքի վերլուծությունը: Կանոնադրական կապիտալի օգտագործման արդյունավետության վերլուծությունը:	2		2		
11.	ԹԵՄԱ 11. Ֆինանսական արդյունքների վերլուծություն* Ֆինանսական արդյունքների վերլուծության նշանակությունը, խնդիրները և տեղեկատվական աղբյուրները: Ֆինանսական արդյունքների կազմի ու կառուցվածքի վերլուծությունը: Արտադրանքի իրացումից շահույթի գործոնային վերլուծությունը: Շախսեր - ծավալ - շահույթ հարաբերակցության վերլուծությունը: Այլ եկամուտների և ծախսերի վերլուծությունը: Գործառնական այլ և ոչ գործառնական գործունեության ֆինանսական արդյունքների վերլուծությունը: Շահույթի բաշխման և օգտագործման	2		2	2	

	վերլուծությունը:					
12.	ԹԵՄԱ 12. Ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծություն Ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծության նշանակությունը, ինդիքները և տեղեկատվական աղբյուրները: Ֆինանսական պարտավորությունների կազմի ու կառուցվածքի վերլուծությունը: Ֆինանսական պարտավորությունների ինտենսիվության վերլուծությունը:	2		2		
13.	ԹԵՄԱ 13. Կրեդիտորական պարտքերի վերլուծություն Կրեդիտորական պարտքերի վերլուծության նշանակությունը, ինդիքները և տեղեկատվական աղբյուրները: Կրեդիտորական պարտքերի կազմի ու կառուցվածքի վերլուծությունը: Կրեդիտորական պարտքերի ինտենսիվության վերլուծությունը:	2		2		
14.	ԹԵՄԱ 14. Ֆինանսական դրության վերլուծություն* Ֆինանսական դրության վերլուծության նշանակությունը, ինդիքները և տեղեկատվական աղբյուրները: Հաշվապահական հաշվեկշռի կազմի ու կառուցվածքի վերլուծությունը: Ակտիվների իրացվելիության վերլուծությունը: Շահութաբերության վերլուծությունը: Շրջանառելիության վերլուծությունը: Ֆինանսական կայունության վերլուծությունը: Անվճարունակ կազմակերպության ֆինանսական դրության վերլուծության առանձնահատկությունները:					
ԸՆԴԱՄԵՆԸ		24		24	8	34

12.1. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ

h/h	Անվանումը/հեղինակ	Հրատարակության տարի
Պարտադիր գրականություն (ՊԳ)		
1.	Ա. Սարգսյան, Կ. Առաքելյան, „Տնտեսական գործունեության վերլուծություն“,	Երևան 2005 թ.
2.	Հաշվապահական հաշվառման մասին Հայաստանի Հանրապետության օրենքը:	Երևան, 2002թ.
3.	Հայաստանի Հանրապետության հաշվապահական հաշվառման ստանդարտներ:	Երևան, Հայ Էդիթ, 2000թ
4.	Հայաստանի Հանրապետության հաշվապահական հաշվառման ստանդարտների համառոտ ուղեցույց:	Երևան, ՀՀԱԱ, 2001թ.
5.	Կազմակերպությունների ֆինանսատնտեսական գործունեության հաշվապահական հաշվառման հաշվային պլան:	Երևան, ՀՀԱԱ, 2001թ.
6.	Հրահանգ կազմակերպությունների տարեկան (ամբողջական փաթեթով միջանկյալ) ֆինանսական հաշվետվությունների լրացման մասին:	Երևան, 2002թ.

7.	Ֆինանսներ Դրամաշրջանառություն և վարկ Լ. Բադանյան	2010թ.
8.	Абрютина М.С., Грачев А. В. Анализ финансово-экономической деятельности предприятия.	М., ДиС, 1998г.
9.	Анализ хозяйственной деятельности в промышленности. Под ред. В. И. Стражева. Мн.,	ВШ, 1998г
10.	Артеменко В. Г., Беллендир М.В. Финансовый анализ.	М., ДиС, 1999г.
Լրացուցիչ գրականություն(ԼԳ)		
1.	Առաքելյան Կ. Ա. Կազմակերպության ֆինանսական արդյունք-ների վերլուծությունը:	Երևան, Տնտեսագետ, 2000թ.
2.	Առաքելյան Կ. Ա. Արտադրանքի որակի վերլուծություն:	Երևան, Զանգակ-97, 2002թ.
3.	Առաքելյան Կ. Ա. Տնտեսական գործունեության վերլուծության տեստերի ժողովածու:	Երևան, Զանգակ-97, 2003թ.
4.	Առաքելյան Կ. Ա. Տնտեսական գործունեության վերլուծության խնդիրների ժողովածու:	Երևան, Զանգակ-97, 2004թ.
5.	Առաքելյան Կ. Ա. Անզլերեն-հայերեն հաշվապահական բառարան:	Երևան, Զանգակ-97, 2004թ.
6.	Առաքելյան Կ. Ա. Տնտեսական գործունեության վերլուծության հիմունքներ:	Երևան, Զանգակ-97, 2005թ

13.2. Դասախոսությունների ուսումնասիրողական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Գրականություն ¹⁰
1.	ԹԵՄԱ 1 ՏԳՎ ընդհանուր բնութագրեր*	ՏԳՎ ծագումը և զարգացումը: ՏԳՎ՝ որպես կազմակերպությունների կառավարման գործառույթ: ՏԳՎ առարկան և խնդիրները: ՏԳՎ կազմակերպումը, տեսակները, տեղեկատվական ապահովվածությունը:	2	ՊԳ 1-10 ԼԳ 1-6
2.	ԹԵՄԱ 2 Ոչ բնութացիկ նյութական ակտիվների վերլուծություն*	Հիմնական միձոցների վերլուծության նշանակությունը, խնդիրները և տեղեկատվական աղբյուրները: Հիմնական մձոցներով ապահովվածության վերլուծությունը: Հիմնական մձոցների օգտագործման արդյունավետության վերլուծությունը		ՊԳ 1-10 ԼԳ 1-6
3.	ԹԵՄԱ 3 Ոչ նյութական ակտիվների վերլուծություն	Ոչ նյութական ակտիվների վերլուծության նշանակությունը, խնդիրները և տեղեկատվական աղբյուրները: Ոչ նյութական ակտիվների կազմի ու կառուցվածքի վերլուծությունը: Ոչ նյութական ակտիվների օգտագործման արդյունավետության վերլուծությունը:	2	ՊԳ 1-10 ԼԳ 1-6
4.	ԹԵՄԱ 4 Ֆինանսական ակտիվների վերլուծություն	Ֆինանսական ակտիվների վերլուծության նշանակությունը, խնդիրները և տեղեկատվական աղբյուրները: Ֆինանսական ակտիվների կազմի ու կառուցվածքի վերլուծությունը: Ֆինանսական ակտիվների	2	ՊԳ 1-10 ԼԳ 1-6

¹⁰ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

		օգտագործման արդյունավետության վերլուծությունը:		
5.	<u>ԹԵՄԱ 5 Նյութական պաշարների վերլուծություն</u>	Նյութական պաշարների վերլուծության նշանակությունը, խնդիրները և տեղեկատվական աղբյուրները: Նյութական պաշարներով ապահովվածության վերլուծությունը: Նյութական պաշարների օգտագործման արդյունավետության վերլուծությունը:	2	ՊԳ 1-10 ԼԳ 1-6
6.	<u>ԹԵՄԱ 6 Ապրանքային պաշարների վերլուծություն</u>	Ապրանքային պաշարների վերլուծության նշանակությունը, խնդիրները և տեղեկատվական աղբյուրները: Մարքեթինգային գործունեության վերլուծությունը: Արտադրանքի տեսականու և կառուցվածքի վերլուծությունը: Արտադրանքի որակի վերլուծությունը: Արտադրության համաչափության վերլուծությունը: Արտադրանքի արտադրության ծավալի վրա ազդող գործոնների վերլուծությունը:	2	ՊԳ 1-10 ԼԳ 1-6
7.	<u>ԹԵՄԱ 7 Դեբիտորական պարտքերի վերլուծություն</u>	Դեբիտորական պարտքերի վերլուծության նշանակությունը, խնդիրները և տեղեկատվական աղբյուրները: Դեբիտորական պարտքերի կազմի ու կառուցվածքի վերլուծությունը: Դեբիտորական պարտքերի ինտենսիվության վերլուծությունը:	2	ՊԳ 1-10 ԼԳ 1-6
8.	<u>ԹԵՄԱ 8. Դրամական միջոցների վերլուծություն</u>	Դրամական միջոցների վերլուծության նշանակությունը, խնդիրները և տեղեկատվական աղբյուրները: Դրամական միջոցների հոսքերի կազմի ու կառուցվածքի վերլուծությունը: Դրամական միջոցների օգտագործման արդյունավետության վերլուծությունը:	2	ՊԳ 1-10 ԼԳ 1-6
9.	<u>ԹԵՄԱ 9. Եկամուտների և ծախսերի վերլուծություն*</u>	Եկամուտների և ծախսերի վերլուծության նշանակությունը, խնդիրները և տեղեկատվական աղբյուրները: Եկամուտների և ծախսերի կազմի ու կառուցվածքի վերլուծությունը: Գործառնական եկամուտների վերլուծությունը: Գործառնական ծախսերի վերլուծությունը: Այլ եկամուտների և ծախսերի վերլուծությունը:	2	ՊԳ 1-10 ԼԳ 1-6
10.	<u>ԹԵՄԱ 10. Կանոնադրական կապերի վերլուծություն</u>	Կանոնադրական կապիտալի վերլուծության նշանակությունը, խնդիրները և տեղեկատվական աղբյուրները: Կանոնադրական կապիտալի կազմի ու կառուցվածքի վերլուծությունը: Կանոնադրական կապիտալի օգտագործման արդյունավետության վերլուծությունը:	2	ՊԳ 1-10 ԼԳ 1-6
11.	<u>ԹԵՄԱ 11. Ֆինանսական արդյունքների վերլուծություն*</u>	Ֆինանսական արդյունքների վերլուծության նշանակությունը, խնդիրները և տեղեկատվական աղբյուրները: Ֆինանսական արդյունքների կազմի ու կառուցվածքի վերլուծությունը: Արտադրանքի իրացումից շահույթի գործոնային վերլուծությունը: «Օախսեր - ծավալ - շահույթ» հարաբերակցության վերլուծությունը: Այլ եկամուտների և ծախսերի վերլուծությունը: Գործառնական այլ և ոչ գործառնական	2	ՊԳ 1-10 ԼԳ 1-6

		գործունեության ֆինանսական արդյունքների վերլուծությունը: Շահույթի բաշխման		
12.	<u>ԹԵՄԱ 12. Ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծություն</u>	Ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծության նշանակությունը, խնդիրները և տեղեկատվական աղբյուրները: Ֆինանսական պարտավորությունների կազմի ու կառուցվածքի վերլուծությունը: Ֆինանսական պարտավորությունների ինտենսիվության վերլուծությունը:	2	ՊԳ 1-10 ԼԳ 1-6
13.	<u>ԹԵՄԱ 13. Կրեդիտորական պարտքերի վերլուծություն</u>	Կրեդիտորական պարտքերի վերլուծության նշանակությունը, խնդիրները և տեղեկատվական աղբյուրները: Կրեդիտորական պարտքերի կազմի ու կառուցվածքի վերլուծությունը: Կրեդիտորական պարտքերի ինտենսիվության վերլուծությունը:	2	ՊԳ 1-10 ԼԳ 1-6
14.	<u>ԹԵՄԱ 14. Ֆինանսական դրության վերլուծություն*</u>	Ֆինանսական դրության վերլուծության նշանակությունը, խնդիրները և տեղեկատվական աղբյուրները: Հաշվապահական հաշվեկշռի կազմի ու կառուցվածքի վերլուծությունը: Ակտիվների իրացվելիքության վերլուծությունը: Շահութաբերության վերլուծությունը: Շրջանառելիության վերլուծությունը: Ֆինանսական կայունության վերլուծությունը: Անվճարունակ կազմակերպության ֆինանսական դրության վերլուծության առանձնահատկությունները:		ՊԳ 1-10 ԼԳ 1-6

13.3. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Ստուգման ձևը	Գրականություն ¹¹
1.	<u>ԹԵՄԱ 1 ՏԳՎ քնդհանուր քննությամբ</u>	ՏԳՎ ծագումը և զարգացումը: ՏԳՎ՝ որպես կազմակերպությունների կառավարման գործառույթ: ՏԳՎ առարկան և խնդիրները: ՏԳՎ կազմակերպումը, տեսակները, տեղեկատվական ապահովվածությունը:	2	Բանավոր	ՊԳ 1-10 ԼԳ 1-6
2.	<u>ԹԵՄԱ 2 Ոչ քննարկյալ նյութական ակտիվների</u>	Հիմնական միձոցների վերլուծության նշանակությունը, խնդիրները և տեղեկատվական աղբյուրները: Հիմնական մժոցներով		Բանավոր	ՊԳ 1-10

¹¹ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

	<u>վերլուծություն*</u>	ապահովվածության վերլուծությունը: Հիմնական մջոցների օգտագործման արդյունավետության վերլուծությունը			ԼԳ 1-6
3.	<u>ԹԵՄԱ 3 Ոչ նյութական ակտիվների վերլուծություն</u>	Ոչ նյութական ակտիվների վերլուծության նշանակությունը, խնդիրները և տեղեկատվական աղբյուրները: Ոչ նյութական ակտիվների կազմի ու կառուցվածքի վերլուծությունը: Ոչ նյութական ակտիվների օգտագործման արդյունավետության վերլուծությունը:	2		ՊԳ 1-10 ԼԳ 1-6
4.	<u>ԹԵՄԱ 4 Ֆինանսական ակտիվների վերլուծություն</u>	Ֆինանսական ակտիվների վերլուծության նշանակությունը, խնդիրները և տեղեկատվական աղբյուրները: Ֆինանսական ակտիվների կազմի ու կառուցվածքի վերլուծությունը: Ֆինանսական ակտիվների օգտագործման արդյունավետության վերլուծությունը:	2		ՊԳ 1-10 ԼԳ 1-6
5.	<u>ԹԵՄԱ 5 Նյութական պաշարների վերլուծություն</u>	Նյութական պաշարների վերլուծության նշանակությունը, խնդիրները և տեղեկատվական աղբյուրները: Նյութական պաշարներով ապահովվածության վերլուծությունը: Նյութական պաշարների օգտագործման արդյունավետության վերլուծությունը:	2		ՊԳ 1-10 ԼԳ 1-6
6.	<u>ԹԵՄԱ 6 Ապրանքային պաշարների վերլուծություն</u>	Ապրանքային պաշարների վերլուծության նշանակությունը, խնդիրները և տեղեկատվական աղբյուրները: Սարքեթինգային գործունեության վերլուծությունը: Արտադրանքի տեսականու և կառուցվածքի վերլուծությունը: Արտադրանքի որակի վերլուծությունը: Արտադրության համաչափության վերլուծությունը: Արտադրանքի արտադրության ծավալի վրա ազդող գործոնների վերլուծությունը:	2		ՊԳ 1-10 ԼԳ 1-6
7.	<u>ԹԵՄԱ 7 Դեբիտորական պարտքերի վերլուծություն</u>	Դեբիտորական պարտքերի վերլուծության նշանակությունը, խնդիրները և տեղեկատվական աղբյուրները: Դեբիտորական պարտքերի կազմի ու կառուցվածքի վերլուծությունը: Դեբիտորական պարտքերի հնտենսիվության վերլուծությունը:	2		ՊԳ 1-10 ԼԳ 1-6
8.	<u>ԹԵՄԱ 8. Դրամական միջոցների վերլուծություն</u>	Դրամական միջոցների վերլուծության նշանակությունը, խնդիրները և տեղեկատվական աղբյուրները: Դրամական միջոցների հոսքերի կազմի ու կառուցվածքի վերլուծությունը: Դրամական միջոցների օգտագործման արդյունավետության վերլուծությունը:	2		ՊԳ 1-10 ԼԳ 1-6
9.	<u>ԹԵՄԱ 9. Եկամուտների և ծախսերի վերլուծություն*</u>	Եկամուտների և ծախսերի վերլուծության նշանակությունը, խնդիրները և տեղեկատվական աղբյուրները: Եկամուտների և ծախսերի կազմի ու կառուցվածքի վերլուծությունը: Գործառնական	2		ՊԳ 1-10 ԼԳ 1-6

		եկամուտների վերլուծությունը: Գործառնական ծախսերի վերլուծությունը: Այլ եկամուտների և ծախսերի վերլուծությունը:			
10.	ԹԵՄԱ 10. <u>Կանոնադրական կապերի վերլուծություն</u>	Կանոնադրական կապիտալի վերլուծության նշանակությունը, խնդիրները և տեղեկատվական աղբյուրները: Կանոնադրական կապիտալի կազմի ու կառուցվածքի վերլուծությունը: Կանոնադրական կապիտալի օգտագործման արդյունավետության վերլուծությունը:	2		ՊԳ 1-10 ԼԳ 1-6
11.	ԹԵՄԱ 11. <u>Ֆինանսական արդյունքների վերլուծություն*</u>	Ֆինանսական արդյունքների վերլուծության նշանակությունը, խնդիրները և տեղեկատվական աղբյուրները: Ֆինանսական արդյունքների կազմի ու կառուցվածքի վերլուծությունը: Արտադրանքի իրացումից շահույթի գործոնային վերլուծությունը: «Ծախսեր - ծավալ - շահույթ» հարաբերակցության վերլուծությունը: Այլ եկամուտների և ծախսերի վերլուծությունը: Գործառնական այլ և ոչ գործառնական գործունեության ֆինանսական արդյունքների վերլուծությունը: Շահույթի բաշխման	2		ՊԳ 1-10 ԼԳ 1-6
12.	ԹԵՄԱ 12. <u>Ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծություն</u>	Ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծության նշանակությունը, խնդիրները և տեղեկատվական աղբյուրները: Ֆինանսական պարտավորությունների կազմի ու կառուցվածքի վերլուծությունը: Ֆինանսական պարտավորությունների ինտենսիվության վերլուծությունը:	2		ՊԳ 1-10 ԼԳ 1-6
13.	ԹԵՄԱ 13. <u>Կրեդիտորական պարտքերի վերլուծություն</u>	Կրեդիտորական պարտքերի վերլուծության նշանակությունը, խնդիրները և տեղեկատվական աղբյուրները: Կրեդիտորական պարտքերի կազմի ու կառուցվածքի վերլուծությունը: Կրեդիտորական պարտքերի ինտենսիվության վերլուծությունը:	2		ՊԳ 1-10 ԼԳ 1-6
14.	ԹԵՄԱ 14. <u>Ֆինանսական դրության վերլուծություն*</u>	Ֆինանսական դրության վերլուծության նշանակությունը, խնդիրները և տեղեկատվական աղբյուրները: Հաշվապահական հաշվեկշռի կազմի ու կառուցվածքի վերլուծությունը: Ակտիվների իրացվելիության վերլուծությունը: Շահութաբերության վերլուծությունը: Շրջանառելիության վերլուծությունը: Ֆինանսական կայունության վերլուծությունը: Անվճարունակ կազմակերպության ֆինանսական դրության վերլուծության առանձնահատկությունները:			ՊԳ 1-10 ԼԳ 1-6

13.4. Լարորատոր աշխատանքների ուսումնասիրողական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող Հարցեր	Ժամաքանակ	Ստուգման ձևը	Գրականություն ¹²
1.	ԹԵՄԱ 1 ՏԳՎ ընդհանուր բնութագիրը*	ՏԳՎ ծագումը և զարգացումը: ՏԳՎ՝ որպես կազմակերպությունների կառավարման գործառույթ: ՏԳՎ առարկան և խնդիրները: ՏԳՎ կազմակերպումը, տեսակները, տեղեկատվական ապահովածությունը:	2		ՊԳ 1-10 ԼԳ 1-6
2.	ԹԵՄԱ 4 Ֆինանսական ակտիվների վերլուծություն	Ֆինանսական ակտիվների վերլուծության նշանակությունը, խնդիրները և տեղեկատվական աղբյուրները: Ֆինանսական ակտիվների կազմի ու կառուցվածքի վերլուծությունը: Ֆինանսական ակտիվների օգտագործման արդյունավետության վերլուծությունը:	2		ՊԳ 1-10 ԼԳ 1-6
3.	ԹԵՄԱ 7 Դեբիտորական պարտքերի վերլուծություն	Դեբիտորական պարտքերի վերլուծության նշանակությունը, խնդիրները և տեղեկատվական աղբյուրները: Դեբիտորական պարտքերի կազմի ու կառուցվածքի վերլուծությունը: Դեբիտորական պարտքերի ինտենսիվության վերլուծությունը:	2		ՊԳ 1-10 ԼԳ 1-6
4.	ԹԵՄԱ 11. Ֆինանսական արդյունքների վերլուծություն*	Ֆինանսական արդյունքների վերլուծության նշանակությունը, խնդիրները և տեղեկատվական աղբյուրները: Ֆինանսական արդյունքների կազմի ու կառուցվածքի վերլուծությունը: Արտադրանքի իրացումից շահույթի գործոնային վերլուծությունը: «Ծախսեր - ծավալ - շահույթ» հարաբերակցության վերլուծությունը: Այլ եկամուտների և ծախսերի վերլուծությունը: Գործառնական այլ և ոչ գործառնական գործունեության ֆինանսական արդյունքների վերլուծությունը: Շահույթի բաշխման	2		ՊԳ 1-10 ԼԳ 1-6

¹² Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

13.5. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնասիրողական քարտ

h/h	Ինքնուրույն աշխատանքի թեմաները	Ուսումնասիրվող հարցեր	Աշխատանքի տեսակը ¹³	Ներկայացման ժամկետները	Ստուգման ձևը	Գրականություն ¹⁴
1.						
2.						

13.6. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում¹⁵

Ռեսուրսի անվանումը	Ռեսուրսի անվանումը, քանակը, նկարագրությունը (անհրաժեշտության դեպքում)
Լսարան (հատուկ կահավորմամբ)	
Նյութեր լաբորատոր աշխատանքների համար	
Մարքեր, սարքավորումներ	Մմարթ գրատախտակ
Համակարգչային ծրագրեր	
Այլ	

¹³ Տես 7-րդ կետի հինգերորդ պարբերությունը

¹⁴ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

¹⁵ Նշվում են սարք-սարքավորումների, համակարգչային ծրագրերի նկարագրությունները և քանակը, որոնք անհրաժեշտ են տվյալ դասընթացի ուսումնական գործընթացը կազմակերպելու համար

14. Գնահատում

Համալսարանում գործում է բակալավրիատի, մագիստրատուրայի և ասպիրանտուրայի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրառման հիմնական նպատակներն են՝

- կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, ապահովել գիտելիքների համակողմանի ստուգում, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը,
- իրականացնել ինքնուրույն առաջադրանքների, ընթացիկ ստուգումների (ստուգարքներ և քննություններ), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառում հետադարձ կապի արդյունավետ մեխանիզմների ներմուծման միջոցով՝ ի նպաստ ուսումնառության գործընթացի բարելավման:

Համալսարանում գնահատման գործընթացը կանոնակարգվում է համաձայն գործող կարգի¹⁶:

14.1. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներն են՝

- Գործնական, սեմինար և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում ուսանողի ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը 40 միավոր:
- ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (առկա ուսուցման համակարգում՝ ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, հեռակա ուսուցմա համակարգում՝ քննություն և ստուգարք՝ առավելագույնը 40 միավոր):
- ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:

14.2. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.

Դասընթացն ամփոփվում է ստուգարք:

- **Հարցաշար (ըստ ծրագրի)**

¹⁶«Վանաձորի Հ. Թումանյանի անվան պետական համալսարան» հիմնադրամի ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ» (ընդունված ՎՊՀ-ի գիտական խորհրդի կողմից 30.06.2022թ.),

Ա) 1-ին ընթացիկ քննություն (կիսամյակի 9-10 շաբաթվա ընթացքում)

- Ընդգրկված թեմաները.
- Ընդգրկված հարցեր.

Բ) 2-րդ ընթացիկ ստուգում (կիսամյակի 19-20 շաբաթվա ընթացքում)

- Ընդգրկվող թեմաները.

1. Գնահատման չափանիշները¹⁷.

- Տեսական գիտելիքները.....:
- Գործնական աշխատանքները 20:
- Սեմինար պարապմունքները:
- Լաբորատոր աշխատանքները:
- Ինքնուրույն աշխատանքը 20:

---

¹⁷ Լրացվում է ըստ ամբիոնի /դասախոսի որոշման

«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ»
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐԻՉ

Մասնագիտություն`	041301.00.6, Կառավարում /դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/
Կրթական ծրագիր`	041301.016, Կառավարում /դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/
Որակավորման աստիճան`	Կառավարման բակալավր /բակալավր, մագիստրատուրա/

Վանաձոր 2023

Առկա ուսուցման համակարգ

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ԷԻԿ/բ-024 Տնտեսական գործունեության վերլուծություն			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	3-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	56	Դասախոսություն	24
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	24
			Գործնական աշխատանք	8
	Ինքնուրույն	34		
Ընդամենը	90			
Ստուգման ձևը	ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	<p>Տնտեսական գործունեության վերլուծությունը կազմակերպության կառավարման և ներքին վերահսկողական համակարգի հստակ գործունեության կազմակերպման համար կառավարչական լծակի առանցքային դեր ունի: Դրա հետ միասին, յուրաքանչյուր կազմակերպության տնտեսական գործունեությունը ուշագրավ տեղեկատվություն է պարունակում շուկայի բոլոր մասնակիցների համար: Կազմակերպության հուսալիությունը և գործարար ակտիվությունը բնութագրվում է ֆինանսական դրությամբ, որը շուկայի մասնակիցների շահերի իրագործման երաշխիքն է:</p>			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p>4.1. Գիտելիք</p> <p>4.1.1. Գիտելիք և իմացություն</p> <ul style="list-style-type: none"> Ցուցաբերում է տնտեսության գործունեության վերլուծության հիմունքների իմացություն: Դրսևորում է վերահսկողության տեսական մեթոդաբանական հիմքերի և կազմակերպական գործընթացների արդյունավետության գնահատման հիմնական գործիքակազմի 			

	<p>վերաբերյալ գիտելիք և իմացություն:</p> <p>4.2 Հմտություններ</p> <p>4.2.1. Գիտելիքի և իմացության կիրառում</p> <ul style="list-style-type: none"> • Կարող է իրականացնել ֆինանսական վերլուծություններ կառավարչական խնդիրների լուծման նպատակով, արդյունավետորեն պլանավորել, կազմակերպել և վերահսկել կազմակերպության ֆինանսական գործունեությունը: • Կարող է գնահատել և կառավարել կազմակերպության գործունեությանն առնչվող ռիսկերը և կատարել համապատասխան կանխատեսումային հաշվարկներ: <p>4.2.2. Հաղորդակցման, S2S և տվյալների հետ աշխատելու կարողություններ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Կարող է կատարել տեղեկատվության հավաքման, պահպանման և մշակման աշխատանքներ, ինչպես նաև մասնագիտական խնդիրների լուծման նպատակով օգտվել ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաներից: • Կարող է պատրաստել զեկուցումներ և ներկայացնել հետազոտությունների արդյունքներ: <p>4.2.4. Ընդհանրական, իմացական կարողություններ, (ներառյալ դատողություններ անելը)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ունակ է լուծելու մասնագիտական խնդիրները վերլուծության և համադրության հիման վրա: • Ունակ է մասնագիտական վերլուծություններ իրականացնելիս կիրառել որակական և քանակական մեթոդներ: <p>4.3. Կարողություններ</p> <p>4.3.1. Ինքնուրույնություն և պատասխանատվություն (ներառյալ սովորելու կարողությունները)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Կարող է բացահայտել, հաղթահարել և լուծումներ տալ անձանոթ պայմաններում առաջացած խնդիրներին: • Ունակ է ինքնուրույն որոշումներ ընդունելու:
Դասընթացի բովանդակությունը	<p>ԹԵՄԱ 1 <u>ՏԳՎ ընդհանուր բնորոշագիրը*</u></p> <p>ՏԳՎ ծագումը և զարգացումը: ՏԳՎ՝ որպես կազմակերպությունների կառավարման գործառույթ: ՏԳՎ առարկան և խնդիրները: ՏԳՎ կազմակերպումը, տեսակները, տեղեկատվական ապահովածությունը:</p> <p>ԹԵՄԱ 2 <u>Ոչ ընթացիկ նյութական ակտիվների վերլուծություն*</u></p> <p>Հիմնական միձոցների վերլուծության նշանակությունը, խնդիրները և տեղեկատվական աղբյուրները: Հիմնական մջոցներով ապահովվածության վերլուծությունը: Հիմնական մջոցների օգտագործման արդյունավետության վերլուծությունը</p> <p>ԹԵՄԱ 3 <u>Ոչ նյութական ակտիվների վերլուծություն</u></p>

Ոչ նյութական ակտիվների վերլուծության նշանակությունը, խնդիրները և տեղեկատվական աղբյուրները: Ոչ նյութական ակտիվների կազմի ու կառուցվածքի վերլուծությունը: Ոչ նյութական ակտիվների օգտագործման արդյունավետության վերլուծությունը:

ԹԵՄԱ 4 Ֆինանսական ակտիվների վերլուծություն

Ֆինանսական ակտիվների վերլուծության նշանակությունը, խնդիրները և տեղեկատվական աղբյուրները: Ֆինանսական ակտիվների կազմի ու կառուցվածքի վերլուծությունը: Ֆինանսական ակտիվների օգտագործման արդյունավետության վերլուծությունը:

ԹԵՄԱ 5 Նյութական պաշարների վերլուծություն

Նյութական պաշարների վերլուծության նշանակությունը, խնդիրները և տեղեկատվական աղբյուրները: Նյութական պաշարներով ապահովվածության վերլուծությունը: Նյութական պաշարների օգտագործման արդյունավետության վերլուծությունը:

ԹԵՄԱ 6 Ապրանքային պաշարների վերլուծություն

Ապրանքային պաշարների վերլուծության նշանակությունը, խնդիրները և տեղեկատվական աղբյուրները: Մարքեթինգային գործունեության վերլուծությունը: Արտադրանքի տեսականու և կառուցվածքի վերլուծությունը: Արտադրանքի որակի վերլուծությունը: Արտադրության համաչափության վերլուծությունը: Արտադրանքի արտադրության ծավալի վրա ազդող գործոնների վերլուծությունը:

ԹԵՄԱ 7 Դեբիտորական պարտքերի վերլուծություն

Դեբիտորական պարտքերի վերլուծության նշանակությունը, խնդիրները և տեղեկատվական աղբյուրները: Դեբիտորական պարտքերի կազմի ու կառուցվածքի վերլուծությունը: Դեբիտորական պարտքերի ինտենսիվության վերլուծությունը:

ԹԵՄԱ 8. Դրամական միջոցների վերլուծություն

Դրամական միջոցների վերլուծության նշանակությունը, խնդիրները և տեղեկատվական աղբյուրները: Դրամական միջոցների հոսքերի կազմի ու կառուցվածքի վերլուծությունը: Դրամական միջոցների օգտագործման արդյունավետության վերլուծությունը:

ԹԵՄԱ 9. Եկամուտների և ծախսերի վերլուծություն*

Եկամուտների և ծախսերի վերլուծության նշանակությունը, խնդիրները և տեղեկատվական աղբյուրները: Եկամուտների և ծախսերի կազմի ու կառուցվածքի վերլուծությունը: Գործառնական եկամուտների վերլուծությունը: Գործառնական ծախսերի վերլուծությունը: Այլ եկամուտների և ծախսերի վերլուծությունը:

ԹԵՄԱ 10. Կանոնադրական կապերի վերլուծություն

Կանոնադրական կապիտալի վերլուծության նշանակությունը, խնդիրները և տեղեկատվական աղբյուրները:

	<p>Կանոնադրական կապիտալի կազմի ու կառուցվածքի վերլուծությունը: Կանոնադրական կապիտալի օգտագործման արդյունավետության վերլուծությունը:</p> <p>ԹԵՄԱ 11. Ֆինանսական արդյունքների վերլուծություն*</p> <p>Ֆինանսական արդյունքների վերլուծության նշանակությունը, խնդիրները և տեղեկատվական աղբյուրները: Ֆինանսական արդյունքների կազմի ու կառուցվածքի վերլուծությունը: Արտադրանքի իրացումից շահույթի գործոնային վերլուծությունը: «Ծախսեր - ծավալ - շահույթ» հարաբերակցության վերլուծությունը: Այլ եկամուտների և ծախսերի վերլուծությունը: Գործառնական այլ և ոչ գործառնական գործունեության ֆինանսական արդյունքների վերլուծությունը: Շահույթի բաշխման և օգտագործման վերլուծությունը:</p> <p>ԹԵՄԱ 12. Ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծություն</p> <p>Ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծության նշանակությունը, խնդիրները և տեղեկատվական աղբյուրները: Ֆինանսական պարտավորությունների կազմի ու կառուցվածքի վերլուծությունը: Ֆինանսական պարտավորությունների ինտենսիվության վերլուծությունը:</p> <p>ԹԵՄԱ 13. Կրեդիտորական պարտքերի վերլուծություն</p> <p>Կրեդիտորական պարտքերի վերլուծության նշանակությունը, խնդիրները և տեղեկատվական աղբյուրները: Կրեդիտորական պարտքերի կազմի ու կառուցվածքի վերլուծությունը: Կրեդիտորական պարտքերի ինտենսիվության վերլուծությունը:</p> <p>ԹԵՄԱ 14. Ֆինանսական դրության վերլուծություն*</p> <p>Ֆինանսական դրության վերլուծության նշանակությունը, խնդիրները և տեղեկատվական աղբյուրները: Հաշվապահական հաշվեկշռի կազմի ու կառուցվածքի վերլուծությունը: Ակտիվների իրացվելիության վերլուծությունը: Շահութաբերության վերլուծությունը: Շրջանառելիության վերլուծությունը: Ֆինանսական կայունության վերլուծությունը: Անվճարունակ կազմակերպության ֆինանսական դրության վերլուծության առանձնահատկությունները:</p>									
<p>Գնահատման մեթոդները և չափանիշները</p>	<p>Գնահատումն իրականացվում է «ՎՊՀ ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ»-ին համապատասխան:</p> <p>https://new.vsu.am/karg/2023/usanoxneri%20giteliqneri%20stugman.pdf</p>									
<p>Գրականություն</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="523 1899 619 1984">h/h</th> <th data-bbox="619 1899 1185 1984">Անվանումը/հեղինակ</th> <th data-bbox="1185 1899 1497 1984">Հրատարակության տարի</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td colspan="3" data-bbox="523 1984 1497 2033">Պարտադիր գրականություն (ՊԳ)</td> </tr> <tr> <td data-bbox="523 2033 619 2072">1.</td> <td data-bbox="619 2033 1185 2072">Ա. Սարգսյան, Կ. Առաքելյան,</td> <td data-bbox="1185 2033 1497 2072">Երևան 2005 թ.</td> </tr> </tbody> </table>	h/h	Անվանումը/հեղինակ	Հրատարակության տարի	Պարտադիր գրականություն (ՊԳ)			1.	Ա. Սարգսյան, Կ. Առաքելյան,	Երևան 2005 թ.
h/h	Անվանումը/հեղինակ	Հրատարակության տարի								
Պարտադիր գրականություն (ՊԳ)										
1.	Ա. Սարգսյան, Կ. Առաքելյան,	Երևան 2005 թ.								

	„Տնտեսական գործունեության վերլուծություն“,	
2.	Հաշվապահական հաշվառման մասին՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենքը:	Երևան, 2002թ.
3.	Հայաստանի Հանրապետության հաշվապահական հաշվառման ստանդարտներ.:	Երևան, Հայ Էդիթ, 2000թ
4.	Հայաստանի Հանրապետության հաշվապահական հաշվառման ստանդարտների համառոտ ուղեցույց:	Երևան, ՀՀԱԱ, 2001թ.
5.	Կազմակերպությունների ֆինանսատնտեսական գործունեության հաշվապահական հաշվառման հաշվային պլան:	Երևան, ՀՀԱԱ, 2001թ.
6.	Հրահանգ կազմակերպությունների տարեկան (ամբողջական փաթեթով միջանկյալ) ֆինանսական հաշվետվությունների լրացման մասին:	Երևան, 2002թ.
7.	Ֆինանսներ Դրամաշրջանառություն և վարկ Լ. Բադանյան	2010թ.
8.	Абрютина М.С., Грачев А. В. Анализ финансово-экономической деятельности предприятия.	М., ДиС, 1998г.
9.	Анализ хозяйственной деятельности в промышленности. Под ред. В. И. Стражева. Мн.,	ВШ, 1998г
10.	Артеменко В. Г., Беллендир М.В. Финансовый анализ.	М., ДиС, 1999г.
Լրացուցիչ գրականություն(ԼԳ)		
1.	Առաքելյան Կ. Ա. Կազմակերպության ֆինանսական արդյունք-ների վերլուծությունը:	Երևան, Տնտեսագետ, 2000թ.
2.	Առաքելյան Կ. Ա. Արտադրանքի որակի վերլուծություն:	Երևան, Զանգակ-97, 2002թ.
3.	Առաքելյան Կ. Ա. Տնտեսական գործունեության վերլուծության տեստերի ժողովածու:	Երևան, Զանգակ-97, 2003թ.
4.	Առաքելյան Կ. Ա. Տնտեսական գործունեության վերլուծության խնդիրների ժողովածու:	Երևան, Զանգակ-97, 2004թ.
5.	Առաքելյան Կ. Ա. Անգլերեն-հայերեն հաշվապահական բառարան:	Երևան, Զանգակ-97, 2004թ.
6.	Առաքելյան Կ. Ա. Տնտեսական գործունեության վերլուծության հիմունքներ:	Երևան, Զանգակ-97, 2005թ